

pihvikarja

PIHVIKARJALIITON TIEDOTUSLEHTI

1 • 2014 (nro 18)

Teemana
koulutus ja tutkimus

**Räätälöityä koulutusta
naudanlihan tuotantoon**

Vuoden Cowgirl Maarit Kärki

Sonnin valinta pähkinäkuoressa

Asiaa alkioista

Pihvikarja sisältö

- Pääkirjoitus • 3
- Asiantuntijalta kannattaa kysyä • 3
- Mennen & tullen | Mennen & tullen • 4
- Vuoden Cowgirl: Kysytään Maarilta! • 6
- Räätälöityä koulutusta naudanlihan tuotantoon • 8
- Oppiminen avaa uusia ovia • 12
- Naudanlihantuotannon tutkimus säilyy Pohjois-Pohjanmaalla Ruukissa • 14
- Yhteistyössä Pihvikarjaliiton kanssa • 17
- Huippulaatuinen perimä on valttia elänkaupoissa • 18
- Työn tehokkuuden jarrut peltoviljelyssä • 22
- Onnistunut alkiohankinta • 26
- Alkionsiirtoseminologin koulutus • 28
- Voihan Fillevi! • 29
- Neljä kysymystä sonnin valitsijalle • 30
- Sonnin valinta pähkinänkuoressa • 31
- Hyvä maine syntyy mielikuvista – rakenna niitä itse • 32
- Liity jäseneksi Pihvikarjaliittoon • 35
- Mediakortti • 37
- Pihvikarjaliitonhallitus • 39
- Rotuyhdistykset • 39

Seuraava Pihvikarja ilmestyy kesäkuussa!

pihvikarja

PIHVIKARJALIITON TIEDOTUSLEHTI

JULKAISIJA: Pihvikarjankasvattajien liitto ry

PÄÄTOIMITTAJA: Antti Veräväinen

TOIMITUSPÄÄLLIKKÖ: Susanna Heikkinen

LEHTITOIMIKUNTA: Susanna Heikkinen, Antti Veräväinen, Maarit Kallio, Liisa Linna

ILMOITUSMYynti: Aune Peltola, aune.peltola@pihvikarjaliitto.fi

KUVAT: Kirjoittajat, rotuyhdistykset, yhteistyökumppanit, BigStockPhoto

KANSIKUVA: Eero Hukkanen

PAINOPAikka: ForssaPrint, Tampere

ULKOASU: Neiti Sievänen, www.neitisievanen.fi

www.pihvikarjaliitto.fi

Pääkirjoitus

Asiantuntijalta kannattaa kysyä

Pihvikarjankasvattajien liitto on oman alansa asiantuntija. Asiantuntijuus korostuu aina vain enemmän. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen on nykypäivänä sitä, että asianosaisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä. Uskon asioita valmistelevien virkamiesten kokevan valmistelun mukavammaksi, kun oman työn tukena on asiantuntijalausunto. Edunvalvonta ja asiantuntijan rooli on kuitenkin osattava yhdistää niin, että oma toiminta on uskottavaa.

Pihvikarjaliitto on kevättalven aikana antanut lausunnon luomulain uudistamiseen ja nautaeläinten hyvinvointitukseen liittyvissä kysymyksissä.

Ehkä kaikkein käytännölläisimpänä asiana ovat kotieläintilojen hehtaarikohtaiset tuet. Liiton kanta on selkeä. Ensinnäkin tulee muistaa, että LFA-tuen kansallinen lisäosa maksettiin vielä muutamia vuosia sitten eläinyksikköperusteisesti. Euroopan komissio halusi kuitenkin muuttaa tuen maksettavaksi pinta-alaperusteisesti. Tämä johti siihen, että kotieläintilalle maksettava hehtaarikohtainen tuki on kasvinviljelytilan tukipottia suurempi. Eläinyksikköperusteinen tuki vain muuttui pinta-alaperusteiseksi. Olennaista on ymmärtää että kotieläintilan vaatimat investoinnit ja ympärivuotinen sidonnaisuus aiheuttavat myös kustannuksia.

Tuotantosuuntien välinen kannattavuus on oma lukunsa. Sanomattakin on selvää, että mitä pidemmälle maatilalla jatkojalostetaan pellolta syntyvää satoa, sitä parempi tulos on mahdollista saavuttaa. Kukaapa sitä muuten tekisi?

Viljelijän on itse ratkaistava, tuottaako hän kahden kuukauden vuosittaisella työpanoksella edullista raaka-ainetta teollisuuden tarpeisiin, vai sitoutuuko täysipäiväisesti karjankasvatukseen, jolloin itse tuotteesta on mahdollisuus saada kohtuullinen hinta.

Kotieläintilan statuksen on saanut LFA-tuen kansallisen lisätuen osalta, kun eläinyksikkömäärä on vähintään 0,2 yksikköä/hehtaari. Nyt eläinyksikkömäärää haluttaisiin nostaa 0,4 yksikköön hehtaaria kohti. Pihvikarjaliitto ei pidä kaavailuja välttämättä hyvänä.

On hyvä, että meillä on tehokkaita, pelkästään naudanlihan tuotantoon erikoistuneita tiloja. Näillä tiloilla on paljon eläimiä ja tehokas nurmenviljely. Meillä on myös tiloja, jotka syystä tai toisesta harjoittavat laajaperäisempää tuotantoa. Tällaisella tilalla voi olla esimerkiksi emolehmiä, mutta niitä halutaan pitää vain kohtuullinen määrä pinta-alan nähden.

Kummatkin esimerkkitalat tarvitsevat kotieläintilalle nykyiselläänkin maksettavan LFA-tuen kansallisen lisäosan. Sitä paitsi ympäristö ja eläinten hyvinvointi tulee turvattua vähintäänkin kohtuullisesti, kun tuotanto pidetään laajapohjaisena.

Asian voisi kääntää niinkin päin, että tila, jolla on nyt 0,25 eläinyksikköä hehtaaria kohti, ei voisi jatkossa ostaa vierestä myyntiin tulevaa peltoa menettämättä kotieläintilan tukea, koska eläinyksikkömäärä putoaisi alle 0,2:een. Vaihtoehtona on lisätä eläinmäärää joka kerta, kun peltoa hankkii lisää.

Raja on vedettävä sellaiseen kohtaan, ettei tilanne johda kohtuuttomuuksiin. Väliinpuotoajien joukko olisi kuitenkin pieni. Jonkinlaisena kompromissina voitaisiin nähdä tilanne, että hankkimilleen uusille lisäpelloille kotieläintila ei saisi LFA:n kansallista lisäosaa, mutta nykyhetkeenään ei saisi tulla heikennyksiä.

Pihvikarjaliitto on suomalaisen tuotannon etua ajava asiantuntijaorganisaatio. Asiantuntijan roolista kannattaa pitää kiinni. Asiantuntijuutta on osattava hoitaa yhteistyöhakuisesti. Päätökset syntyvät monien, erilaisten mielipiteiden ja arvovalintojen pohjalta. Asiantuntijaa arvostetaan aina.

Antti Veräväinen

puheenjohtaja

Pihvikarjankasvattajien liitto ry

Kuva: Antti

OKRA –**Se oikea maatalousnäyttely heinäkuussa**

OKRA järjestetään jälleen tänä vuonna Oripään lentokentällä 2.-5.7.2014. Yksi Suomen suurimmista maatalousnäyttelyistä koostuu Oripäähän tuhannet messukävijät, sadat näytteilleasettajat ja oikean maatalousnäyttelyn tunnelman.

Koko perheen OKRA antaa katseltavaa ja koettavaa kaikenikäisille, mutta myös maa- ja metsätalouden ammattilaisille. Eläimet, koneet, kädentaidot ja tivolihiivit tekevät OKRA:sta paljon enemmän, kuin pelkän maatalousnäyttelyn.

Pihvikarjaliitto ja ainakin jotkut rotuyhdistykset ovat jo ilmoittautuneet näytteilleasettajiksi OKRAan. Tervetuloa OKRAan tutustumaan pihvikarjaan ja kasvattajiin!

Ylämaankarjatilojen avoimet ovet 7.6.2014

Suomen Highland Cattle Club ry on ideoinut kuluttajille ja ylämaankarjasta kiinnostuneille suunnatun avoimet ovet -tapahtuman. Jäsentilat ovat innolla mukana, sillä tapahtumaan osallistuu ainakin 27 tilaa eri puolilla Suomea.

Tapahtuma-aika on kaikilla tiloilla sama. Markkinointi ja tausta-aineisto toteutetaan yhdistyksen voimin, mutta varsinaisesta tapahtumasta jokainen tila tekee näköisensä.

Monilla ylämaankarjatiloilta on ollut vastaavia teemapäiviä jo aiemmin ja suosio on ollut suurta.

Ovensa avaavat tilat löytyvät yhdistyksen sivuilta www.highlandcattle.fi ja tarkemmat päiväohjelmat tilojen omilta netti- ja fb-sivuilta.

Suomen Limousinkasvattajien tapahtumia**26.4.2014 Sonnihuutokauppa Alavieskassa**

Huutokauppa järjestetään Jarkko Kääriälän tilalla, osoite Mäntylänmäentie 17, Alavieska.

Tapahtuma alkaa klo 10.00, Huutokauppa klo 11.00 alkaen.

Tiedot myytävistä sonneista löytyvät sivulta www.nostettanaaraista.fi/ alaosiosta à la carte poikakoti.

18.7.2014 Limousintilojen avoimet ovet

Tapahtumassa mukana olevat tilat ja paikkakunnat julkaistaan kesäkuun alussa sivulla www.limousin.fi

Viikko 43/2014**Suomen Limousinkasvattajien matka Viroon**

Lisätietoja yhdistyksen sihteeriltä Johanna Jantuselta, johanna.jantunen@co.inet.fi.

Luomua laajasti**Luomufoorumi huhtikuussa**

Luomun kehityksestä ja luomuhankkeista keskustellaan Luomufoorumissa Helsingin Messukeskuksessa 10.-11.4.2014.

Tapahtuman ensimmäinen päivä on suunnattu kaikille luomualan toimijoille ja keskeisille sidosryhmille. Iltapäivällä käytetään puheenvuoron myös luomukarjankasvattaja Esko Rissanen Hyvätuuli Highlandista otsikolla "Yhteistyöllä kannattavaa luomuliiketoimintaa". Toisena tapahtumapäivänä mukaan toivotaan luomuhankkeiden parissa jo työskenteleviä sekä niitä valmistelevia henkilöitä.

Lisätietoja www.proluomu.fi

Lähi- ja luomuruokaan keskittyvä yleisötapahtuma järjestetään

Helsingin Messukeskuksessa samaan aikaan Lapsimessujen, Model Expon, PetExpon, OutletExpon ja Kädentaito -messujen kanssa. Viime vuonna messukokonaisuuteen tutustui lähes 60 000 kävijää. Lisätietoja www.lahiruokaluomu.fi

Luomuelintarvikepäivä lokakuussa

Syksyllä järjestettävä ensimmäinen Luomuelintarvikepäivä tuo tarjolle luomun kiinnostavimmat trendit, tuotteet ja tutkimustulokset niin Euroopasta kuin Suomesta. Helsingissä 2.10.2014 järjestettävä seminaari on erinomainen koulutus- ja verkostoitumistilaisuus ruoka-alan ammattilaisille ja teollisuuden sekä kaupan asiantuntijoille.

Lisätietoja: <http://proluomu.fi/luomuelintarvikepaiva/>

Uusia vastuhenkilöitä

Esko Rissanen valittiin uutena jäsenenä Pihvikarjaliiton hallitukseen. Pieksämäen Jäppilässä toimiva Hyvätuuli Highland on Eskon ja kahden muun perheen yhteisyritys, joka kasvattaa ylämaankarjaa luonnon antimilla. Haikun hyvää -lihatuotteet myydään kuluttajille suoraan omasta tilakaupasta.

Esko on aktiivinen kynämies, jonka mottona on, että aina kannattaa yrittää, tyhjän saa pyytämättäkin. Huhtikuussa Helsingin Messukeskuksessa pidettävän luomufoorumin osallistujat saavat kuulla Eskon ajatuksia, kun hän käyttää tapahtumassa nautanlihan tuottajapuheenvuoron. "Jatkuvan muutoksen keskellä kannattaa kehitystä seurata aktiivisesti. Keskustelemalla eri foorumeilla voi myös muutoksen suuntaan vaikuttaa."

Hallituksen varajäseneksi valittu **Juha Moisander** on Herefordkasvattaja Anttilan tilalta Orimattilasta. Juhan ja puoliso Hannelen karja on jalostuskilpailujen terävintä kärkeä, ja eläimiä on usein nähty messuilla ja näyttelyissä. Junior Handler -hiehoja tallettavatkin usein perheen nuoret.

Moisandereilla on kuutisenkymmentä emolehmää ja parikymmentä Suffolk-lammasta. Apuna käytetään paimentavia työkoiria, joiden koulutus on osa tilan toimintaa. Lisäksi viljellään mallasohraa ja muita viljakasveja.

Juhan mielestä suomalainen emolehmätuotanto, jossa laidunnetaan ja pidetään huolta eläinten hyvinvoinnista, tuottaa todellista ekologista lihaa. "Jos joku ei halua lihaa syödä, niin ei hän elä sen pidempään, se tuntuu vaan siltä."

"Pihvilihan tuotteistus ja tilamyyniä tukeva jatkojalostus sisältävät suuria mahdollisuuksia kannattavuuden parantamiseen", sanoo Pihvikarjaliiton hallituksen uusi jäsen Esko Rissanen.

"Ei lehmän häntää tule kukaan nostamaan, jollemme me kasvattajat sitä itse tee", sanoo Pihvikarjaliiton hallituksen varajäseneksi valittu Juha Moisander.

Vuoden Cowgirl: Kysytään Maarilta!

Vuoden Cowgirl -tittelin uusin haltija on Maarit Kärki, joka työskentelee projektipäällikkönä MTT Ruukissa. Valitsijat vakuutuivat Maaritin asiantuntijuudesta ja laajasta kontaktiverkostosta kuultuaan useaan kertaan saman, arvostavaan sävyyn lausutun toteamuksen: kysytään Maarilta!

Olipa aihe lähes mikä tahansa, koulutuksesta hankerahoitukseen tai tutkimusnavetan rakentamisesta luomutuotannon edistämiseen, yhteinen nimittäjä tuntuu olevan Maarit Kärki. Viimeksi MTT Ruukin tutkimusnavettahankkeessa keskeisesti mukana olleena hän on tottunut käärimään hihat monen asian puolesta.

Maarit näkee tärkeänä, että emolehmiä saadaan Suomeen lisää, ja niiden tuotanto on kannattavaa. "Huoli suomalaisen lihan omavaraisuusasteesta on todellinen. Meidän on panostettava koulutukseen, jotta alalle saadaan lisää viljelijöitä."

Yksi Maaritin viimeaikaisista hankkeista on ollut Innonauta Koulutus. Sen loppuyhteenvedossa todetaan, että naudanlihan kannattavan tuotannon turvaamiseksi tarvitaan lisää osaamista, uusien toimintamallien ja ratkaisujen rohkeaa käyttöönottoa sekä innovatiivista asennetta yrittämiseen. Kun tuotanto saadaan nousuun, on osattava tehdä kauppa.

On myös tavoitettava kuluttajat, joilla on ostovoimaa. "Ihmiset on saatava maistamaan hyvää ja laadukasta pihvilihaa. Yksi tie tähän on ravintolasektori, jossa on maksukykyisiä asiakkaita. Toisen potentiaalisen kohderyhmän muodostavat kaupan lihamestarit."

Mutta kuinka kuluttajakysyntä saadaan näkymään tuottajalle maksettavassa hinnassa? "Tämä on hyvä kysymys! On tietysti perusteltava, miksi pihvikarjan liha on erilaista kuin lypsyrotuisen naudan liha. Toisaalta siihen vaikuttaisi myönteisesti myös nautasektorin yhteinen tahtotila. Pitäisi miettiä, kuinka voidaan yhdistää tällä hetkellä kovin hajanainen kenttä vetämään yhtä köyttä samaan suuntaan."

Maarit Kärki on viides Pihvikarjaliiton Cowgirl/Cowboy -tittelin saaja. Aiemmin tunnustuksen ovat saaneet Jyri Tanner, Anne-Marie Rosenlew, Riikka Palonen ja Mikko Leikola.

LAATU TEHDÄÄN KÄSITYÖNÄ

Me Tammisella tiedämme, että rotukarjan kasvattaminen vaatii ammattitaitoa. Lihan hyvä laatu lähtee eläinten oikeanlaisesta ja lajityypillisestä kasvatuksesta. Käsitöläisyys on meille kaikki kaikessa, aina laitumelta lautaselle asti.

Laadukkaista raaka-aineista syntyy laadukkaita tuotteita. Tammisen lihanleikkaajat varmistavat, että liha säilyttää arvonsa ja kuluttajalle tarjotaan vain kaikkein parasta. Meillä suuri osa lihasta leikataan käsin, raaka-ainetta kunnioittaen. Tästä haluamme pitää kiinni.

Tammisen laatu tehdään käsityönä.
Tervetuloa mukaan lihanystävien joukkoon!

TAMMINEN • It. Valkoisenlähteentie 21, 01260 Vantaa
puh. (09) 868 9000 • fax (09) 278 8050 • www.tamminen.fi

Räätälöityä koulutusta naudanlihan tuotantoon

Keski-Uudenmaan koulutuskunta-yhtymässä eli Keudan aikuisopistossa on aloitettu tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattitutkintoon tähtäävä koulutus. Yksi koulutukseen liittyvistä tutkinnonosista on naudanlihan tuottaminen.

Mäntsälässä Saaren kartanossa koulutetaan tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattilaisia. Opetus on näyttötutkintoon valmistavaa päivä- ja monimuotokoulutusta, joka sisältää lähi-, etä- ja työelämäjaksoja alan yrityksissä tai omassa työympäristössä. Pakollisiin opintoihin sisältyvät asiakaspalvelu- ja työelämävalmiudet, mutta niiden lisäksi opiskelija voi suuntautua luonnonmukaiseen kotieläintuotantoon tai oman innostuksen pohjalta johonkin muuhun tuotantoeläimeen (lammas, vuohi, hevonen, sika, siipikarja, lypsykarja). Tutkinto muodostuu yhdestä pakollisesta ja kahdesta valinnaisesta tutkinnonosasta.

Ensimmäistä vuotta meneillään olevassa koulutuksessa on tällä hetkellä mukana viisi opiskelijaa. Heillä kaikilla on toiminnassa oleva maatila tai kotitila; kolme opiskelijaa harjoittaa naudanlihan tuotantoa, ja kaksi suunnittelee koulutuksen avulla tilan tulevaisuutta lihan tuotannon parissa. Opiskelijoiden ikära-

kenne on 21–50 vuotta, ja naisia on tällä hetkellä enemmistö johtuen ilmeisesti siitä, että uusina yrittäjinä he haluavat tietää mitä asioita tilan tuotantotoiminnassa olisi syytä erityisesti painottaa. Opiskelijat ovat kotoisin Keski-Suomesta, Hämeestä ja Uudeltamaalta.

Valinnaisuutta ja joustavuutta

Opintoja ei suoranaisesti ohjata jollekin tietylle lihan tuotantomuodolle, vaan perusasioihin panostamalla tarjotaan ideoita opiskelijoiden omaan tuotantoon ja sen kehittämiseen. Opiskelijoita yhdistää tällä hetkellä yksi piirre: kaikki suorittavat tutkintoa, jossa pakollisen osan ja naudanlihan tuotannon lisäksi pe-

Keudassa tiedetään, mitä koulutus edellyttää. Opettajina toimivat alan ammattilaiset Pirjo Löfqvist (vas.) ja Susanna Ollila.

Koulutus soveltuu erinomaisesti omaa tuotanto-toimintaa vielä suunnittelevalle, mutta myös olemassa olevan tilan toimintaa kehittäväälle.

rehdytään opiskelijan oman valinnan mukaan lammastalouteen ja luonnonmukaiseen kotieläintuotantoon.

Tutkinto on tarkoitettu ensisijaisesti tuotantoeläinialalla toimineille, joilla on useamman vuoden käytännön kokemus. Se sopii myös henkilöille, joilla on suoritettuna alan perustutkinto joko maataloudesta tai eläinhoidosta. Molempien pohjavaatimusten täyttämistä on opiskelijalle etua.

Koulutus tapahtuu monimuotoisena, joko päiväopiskeluna, oman tuotantotoiminnan ohessa tai oppisopimuksella, jolloin omalta tilalta voi toinen ammattilainen olla työelämäjaksojen ohjaajana. Päiväopiskelun valitseva opiskelija työskentelee työssäoppimisen periaatteella alan maatalousyrityksissä, jolloin hän voi saada koulutusajalta Kelan opintorahaa tai ehtojen täytyessä aikuiskoulutusrahaa.

Lähijaksot ovat yhden ja kahden päivän mittaisia, ja niitä on kaikkiaan 11. Kahdententoista koulutuspäivänä suoritetaan henkilökohtainen ammattiosaamisen näyttö. Etäjaksoil-

la tehdään tutkinnon perusteisiin ohjaavia tehtäviä. Kaikkiaan koulutus kestää 1-1,5 vuotta henkilökohtaisesta suunnitelmasta riippuen.

Tavoitteena monipuoliset valmiudet

Naudanlihan tuottaminen -tutkinnonosan valmistava koulutus suuntaa alan perusteisiin, kuten tuotantotoimintaan, ruokintaan, lisääntymiseen, poikimiseen, vasikoiden ja nuorten

eläinten kasvatukseen, hyvinvointiin, terveysseurantaan ja jalostukseen. Tämän lisäksi asiakaspalvelut ja työelämävalmiudet painottuvat omaan hyvinvointiin, turvallisuuden edistämiseen, tuotannon laatuun, koneteknologiaan, hygieniaan sekä asiakaspalveluun, jota yhä useampi tila tarvitsee harjoittaessaan suoramyyntiä tai tuotteiden jatkojalostusta.

Luonnonmukainen kotieläintuotanto -tutkinnonosa antaa valmiuksia tilan kotieläintuotannon siirtymisessä luomuun, toiminnan ylläpitämisessä ja vaaditun tuotevirtekirjanpidon hallinnassa. Muihin tuotantoeläimiin liittyvät valinnaiset kurssit perehdyttävät kyseisen alan erityisvaatimuksiin.

Koulutusohjelma toimii hyvässä yhteistyössä tilojen kanssa, joilla on osaamista vasikkakasvatuksesta, lihantuotannosta, eri rotujen emolehmätuotannosta, pihvikasvatuksesta sekä jalostuseläinten kasvattamisesta aivan Suomen parhaimmiston saakka. Yrittäjät ovat olleet erittäin avuliaita, ja he ovat avoimesti kertoneet opiskelijoille omasta toiminnastaan ja sen kehitysvaiheista. Tilat ovat tarjonneet mahdollisuuden työssä oppimiseen sellaisille opiskelijoille, jotka haluavat harjoitella erilaisissa paikoissa. Siksi koulutus soveltuu erinomaisesti omaa tuotantoa toimintaa vielä suunnittelevalle, mutta myös olemassa olevan tilan toimintaa kehittävälle.

Koulutuksen tarkoituksena on antaa uusia ideoita ja kehittää toimintatapoja. Päämääriin kuuluvat myös eläinten käyttäytymiseen liittyvä hyvinvoinnin huomioiminen, uusien yhteistyökumppaneiden löytäminen ja vertaistuen antaminen omaa tuotantotoimintaa pohtivalle.

Ammattimainen opetus takaa laadun

Saaren kartanossa panostetaan koulutuksen laatuun, jota kehitetään jatkuvasti palautteen ja opiskelijoiden antamien ehdotusten perusteella. Vaikka oppilaitos on tämän tutkinnon osalta alkutaipaleella, koulutusta koordinoi alan ammattilainen, joka on työskennellyt tutkinnon parissa useita vuosia.

Vakituisina opettajina toimivat Pirjo Löfqvist ja Susanna Ollila. Löfqvist on koulutukseltaan agronomi, joka on toiminut kaikkiaan 30 vuotta kotieläintuotannon kouluttajana. Lisäksi hänellä on seminologin ja eläintenhoitotyön kokemusta 20 vuoden ajalta sikojen ja nautojen parissa. Susanna Ollila on puolestaan suorittanut ylemmän AMK-tutkinnon ja toiminut kotieläintuotannon kouluttajana kaikkiaan 15 vuotta. Lisäksi hänellä on kokemusta eläintenhoitotyöstä kaikkiaan yli 20 vuoden ajalta: maatalouslomittajana nautojen, sikojen, siipikarjan, lampaiden ja hevosten parissa, johtavana lomittajana, lypsykarjatilän emäntänä ja omien hevosten pitäjänä. Keudan omien opettajien lisäksi koulutuksessa tehdään yhteistyötä alan maatalousyritysten kanssa ja käytetään mahdollisuuksien mukaan eri liittöjen asiantuntijoita.

Kuva: Asmo Ratia

Koulutukseen on jatkuva haku. Tämä tarkoittaa, että koulutukseen voi hakeutua missä vaiheessa tahansa, ja opiskelija voi aloittaa jouhevasti opinnot itselleen sopivana ajankohtana. Ainoastaan kesäkaudella eli kesäkuun puolivälistä syyskuun alkuun ei järjestetä lähiopetusta, mutta tuona aikana voi opiskelija suorittaa ammattiosaamisestaan näyttötutkinnon, mikäli näin soviin.

Valintaa edeltää haastattelu, jonka tarkoituksena on tarkistaa, että opiskelija ymmärtää minne on hakeutumassa, mikä on koulutuksen kokonaisuus ja mitä se tarkoittaa hänen omalla kohdallaan. Haastattelussa selvitetään aikaisempi osaaminen, koulutustausta sekä tämänhetkiset koulutustarpeet. Samalla kerrotaan erilaisista mahdollisuuksista suorittaa tutkinto tai tutkinnon osa. Opiskelija saa lisäksi mahdollisuuden syventää tietämystään koulutuksesta, taloudellisesta tuesta opiskeluaikalle ja erilaisista tavoista suorittaa tutkinto. Mikäli hakija katsotaan sopivaksi, tehdään opiskelijailmoitus ja aloitetaan henkilökohtainen valmentautuminen tutkinnon suorittamiseksi.

Teksti: Susanna Ollila

LISÄTIETOJA:

Keuda.fi: aikuiskoulutuksena -> http://www.keuda.fi/portal/aikuiset/tutkintoon_johtava_koulutus?ala=7

Saaren kartano henkii uutta ja vanhaa

Linnamainen päärakennus, kauniit kukkaistutukset ja isot kasvihuoneet hämmästyttävät ohikulkijoita heidän ajaessaan Mäntsälän pohjoisimman kylän, Saaren läpi. Saaren kartanossa kulkevatkin historia ja nykyaika sulassa sovussa käsi kädessä, sillä historiallisessa kartanomiljöössä toimii maatalous-, puutarha-, luonto- ja ympäristöalan oppilaitos sekä Helsingin yliopiston kliinisen tuotantoeläinlääketieteen laitos.

Kartanomiljöö tarjoaa varsinkin kesäaikana viihtyisän tutustumisympäristön vierailijoille. Mielenkiintoinen historia, monilajiset koristekasvien näytemaat ja hoidetut puistot tarjoavat paljon nähtävää koko päiväksi. Ostoksia voi tehdä koulutilan puutarhalla, jossa myydään vihanneksia, kukkia ja taimia.

Saaren kartanon viimeinen omistajasuku oli de la Chapelle-suku, joka vaikutti Saarella vuosina 1884–1934. Tätä aikaa sanotaan ”paroonien ajaksi”. Tuolloin kartano oli hyvin omavarainen; sillä oli oma meijeri, mylly, kauppa, tiilitehdas, tulitikkutehdas ja voimalaitos. Maito ja liha tuotettiin itse. Saarella käytettiin myös omaa rahaa. Palkka maksettiin ns. taatipalkkana eli se oli yleensä maitoa, lihaa, kalaa tai muuta luontaistuotetta. Rahakkeita eli metallisia, itse tehtyjä kolikoita käytettiin tuotteiden vaihdossa.

Kuva: Keuda

Oppiminen avaa uusia ovia

Johanna Ratia opiskelee parhaillaan tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattitutkintoa Keudassa. Hän suosittelee koulutusta kaikille, jotka haluavat syventää osaamista ja kehittää omia käytäntöjään.

Olen Johanna Ratia, 26-vuotias maatalon emäntä Itä-Uudelta- maalta, Askolan Monninkylästä. Asutamme mieheni kanssa hänen kotitilaansa, jonka hän otti kolmisen vuotta sitten sukupolvenvaihdoksen kautta haltuunsa. Muutimme tilalle kaksi vuotta sitten, jolloin päätimme samalla alkaa kasvattaa lihakarjaa sekä siirtää tila luomuun, sillä halusimme kehittää tilaa eteenpäin. Olen itsekin kotoisin maatilalta ja pienestä työstä lähtien halunnut kasvattaa ylämaankarjaa, joten rodun valinta oli selkeä. Tällä hetkellä meillä on parikymmenpäinen ylämaankarjalauma laiduntamassa peltojamme. Tämän lisäksi on viljanviljelyä sekä kotitarvekanala, josta myymme myös pienimuotoisesti munia. Työskentelen tilalla kokoaikaisesti, mieheni on töissä tilan ulkopuolella.

Millainen on koulutuksesi ja työkokemuksesi tähän mennessä?

Koulutukseltani olen ylioppilas, mutta tällä hetkellä käyn tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattitutkinnon lisäksi maatalousalan perustutkintoa aikuisopiskeluna, joten tänä keväänä olisi tarkoitus valmistus myös maaseutuyrittäjäksi. Nuoruuteni työskentelin kotitilallani koulun ohella, mutta saatuaani ylioppilaslakin työskentelin kaupan alalla noin viisi vuotta, kunnes päätimme mieheni kanssa ryhtyä maanviljelijöiksi. Päiväkkään en ole katunut, vaikka oman tilan pyörittäminen on haastavaa. Tämä on kuitenkin rakas elämäntapa ja ylämaannautamme ovat minulle todella tärkeitä. Perusviljelytaidot olen oppinut jo nuoruudessani, ja paljon on asioita, joita oppii vain tekemällä. Silti minusta on tärkeää kehittää omaa osaamista, minkä vuoksi olenkin lähtenyt samalla opiskelemaan.

Millaiset ovat tulevaisuudensuunnitelmasi? Mihin tähtäät ammattitutkinnon avulla?

Koska karjankasvatuksemme on vasta aivan alkutaipaleella, tulevaisuuden suunnitelmat liittyvät lähinnä sen kehittämi-

seen. Pyrimme löytämään parhaat mahdolliset käytännöt eläinten kasvatukseen sekä niiden hyvinvointiin. Haluamme kehittää tilaamme ja pitää maaseutua elinvoimaisena. Haluan myös kertoa avoimesti eläintuotannosta ja pyrin olemaan mukana erilaisissa projekteissa elävän maaseudun puolesta. Muutaman vuoden päässä häämöttää itse kasvattamamme lihan myynti, ja karjan kokoa olisi myös tarkoitus hiljalleen kasvattaa. Tavoitteena olisi, että jossakin vaiheessa tila tuottaisi sen verran, että pystyisimme mieheni kanssa molemmat työskentelemään tilalla kokoaikaisesti.

Ammattitutkinnon avulla tähtään oman tietämykseni kasvattamiseen ja eläinten hyvinvoinnin lisäämiseen. Haluan kouluttautua, jotta osaisin asioita paremmin. Aina on mahdollista kehittyä, ja varsinkin työssä oppineena on hyvä perehtyä ihan teoriaopintoihin: miksi asiat tehdään näin, eikä niitä tehdä tietyllä tapaa vain siksi, että niin on aina ennenkin tehty.

Missä vaiheessa opintosi ovat nyt? Mitä olet tähän mennessä jo oppinut, ja mitä sinulla on vielä edessä? Milloin valmistut?

Opintoni ovat melko hyvässä vaiheessa, sillä kevään aikana olisi tarkoitus valmistua. Olen opiskeluni aikana kuitenkin saanut lapsen, joten olen jonkun verran joutunut olemaan koulusta poissa - voi olla, että opiskeluni hieman venyy syksyn puolelle. Olen käynyt tuotantoeläinten hoitamisen osaamisalaa, josta pakollinen tutkinnonosa eli asiakaspalvelu- ja työelämätaidot maaseutuyrityksessä on nyt purkissa. Tämän lisäksi useista aihealueista sai valita kaksi valinnaista osaa, jotka omalla kohdallani olivat naudanlihan tuottaminen sekä luonnonmukainen kotieläintuotanto. Valinnaisista osista on vielä koulupäiviä jäljellä, mutta tähän mennessä esimerkiksi naudanlihapuolella on käsitelty eläinten ruokintaa, sairauksia, ensiapua, poikimista

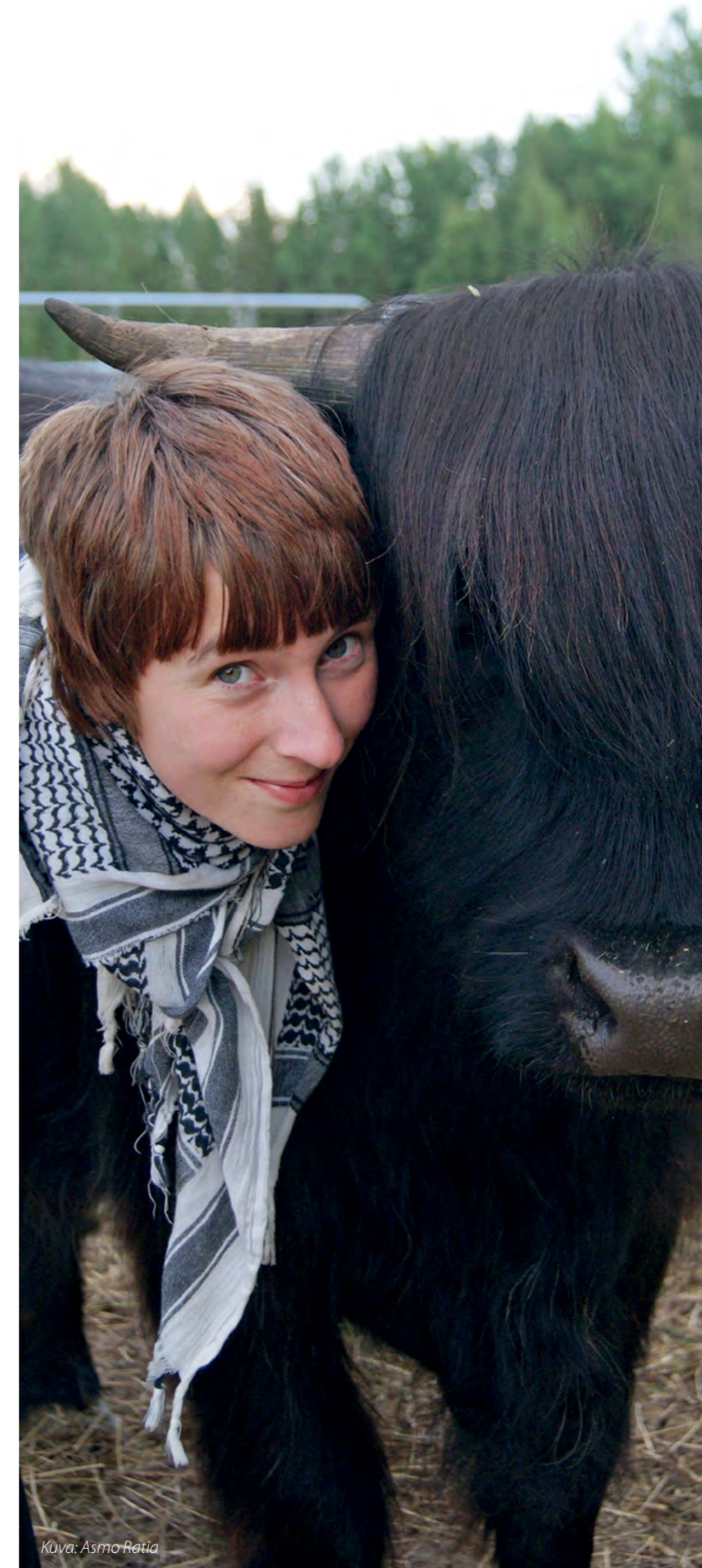
ja lajityypillistä käyttäytymistä. Edessä olisi vielä vierailuja tiloille, eläintautien hallintaa, lihantuotannon perusteita ja lihan hinnoittelua sekä ruokinnan kohdistamista tietyn ikäisille eläinryhmille. Tämän lisäksi edessä ovat harjoittelujaksot, jotka pystyn suorittamaan omalla tilallamme, sekä lopuksi näyttötutkinto.

Mikä on ollut parasta opiskelussa? Mikä vaikeinta?

Monipuolisuus ja joustavuus mahdollistavat sen, että opiskeluun voi osallistua, vaikka olisikin eläimiä tai kävisi muissa töissä, sillä lähipäiviä on noin 4 kuukaudessa. Tämän lisäksi on jonkin verran etätehtäviä, jotka on tehtävä tutkintotilaisuuteen. Minulle juuri tällainen opiskelu sopii mainiosti. Etätehtävätkin peilataan omaan tilaan sopien, joten ne ovat olleet erittäin mielenkiintoisia ja auttavat pohtimaan esimerkiksi sitä, mitä tilalla voisi kehittää. Myös erilaiset tilavierailut sekä asiantuntijaluennoitsijat ovat olleet opiskelussa parasta, heiltä on saanut aiheisiin käytännönläheistä näkemystä ja vinkkejä. Ja toki kokonaisvaltainen oppiminen on ollut parasta. Koulutuksessa on mukana opiskelijoita hyvin eri lähtökohdista, joten haasteellisinta on varmaankin ollut kultaisen keskitien löytäminen sen suhteen, että lähipäivät olisivat kaikille kiinnostavia. Toki erilaisia asioita voidaan lukea opiskelijan hyväksi, mikä helpottaa tässä asiassa. Omalla kohdallani on pitänyt myös sovittaa opiskelua yhteen pienen lapsen kanssa, mutta välillä vauva on ollut mukana tunneillakin. Iso kiitos kouluttajalle, että tämä on ollut mahdollista!

Kenelle suosittelisit ammattitutkintoa Keudassa?

Tuotantoeläinten hoidon ja hyvinvoinnin ammattitutkinto olisi varmasti hyvä ihan jokaiselle tuotantoeläinten kanssa työskentelevälle. Uskon, että koulutuksessa on toisille hyvinkin paljon tuttua, mutta esimerkiksi niiden, jotka ovat oppineet kaiken lähinnä käytännössä kuten minä, on hyvä perehtyä myös teoriapuoleen. Sieltä voi tulla eteen asioita, joita ei ehkä ole miettinyt. Tilalla asiat on ehkä tehty aina tietyllä tavalla, ja jos ei tunne teoriaa käytännön takana, oppiminen voi avata uusia ovia. Ammattitutkinnon suorittaminen on myös hyvin joustavaa, joten sen pystyy mainiosti kyllä tekemään, vaikka välillä joutuisi olemaan poissa. Oma aktiivisuus ja innokkuus vaikuttavat siihenkin, ja jokaiselle tehdään henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Itse olen kokenut opiskelun mielekkäänä ja opettavaisena kokonaisuutena. Suosittelen!

Kuva: Asmo Ratia

Naudanlihantuotannon tutkimus säilyy Pohjois-Pohjanmaalla Ruukissa

Ensimmäinen talvi MTT Ruukin uudessa tutkimusnavetassa alkaa olla ohi, mutta uusi tutkimusympäristö vaatii vielä paljon oppimista. Navetta valmistui lokakuussa 2013 ja marraskuun alkuun mennessä sinne oli asettunut 55 Absonnia ja 55 maitorotuista Ay-sonnia.

Tutkimusnavetan rakennuttajana toimi Siikajoen kunnan omistama kiinteistöyhtiö, Ruukin Yrityspuisto Oy. Valmiin hallipaketin toimitti Conexx ja sen pystytti Rymena Rakennus Oy. Oman alueen yritykset vastasivat pohjatöistä, toimiston ja käsittelypaikan rakentamisesta, lantalasta ja navetan sisätiloista, sähkö- ja LVI-töistä sekä laakasilloista.

TUPE - projekti

Tutkimusympäristön perustamiseen ja laitehankintoihin järjestyi rahoitus Pohjois-Pohjanmaan Liiton myöntämän EAKR – rahoituksen turvin (Euroopan alueiden kehitysrahasto). Hankkeen hakija ja hallinnoija oli Ruukin Yrityspuisto Oy. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 679 000 euroa, josta merkittävä osa, 509 000 euroa, käytettiin tutkimuslaitteiston hankintaan. EU:n ja Suomen valtion panostus on mittava, koska tukiprosentti hankkeessa oli

75 %. Tutkimuskäyttöön on hankittu mm. ultraäänilaitte kahdella anturilla, tallentavia kameroita 22 kpl, lämpökamera, kaasumittareita, lämpötila- ja kosteusmittareita, tablettitietokoneita, karjajarjoja, aggregaatti ja seosrehuvaunu.

GrowSafe -ruokintajärjestelmä

Kanadalainen ruokintajärjestelmä mittaa eläinten yksilökohtaista rehunkulutusta ja syöntikäyttäytymistä. MTT Ruukin laitteisto on toinen Euroopassa, sillä Skotlantiin asennettiin ensimmäiset kaukalot vuonna 2012. Ruokintakaukalot ovat vaakapalkkien päällä ja eläin tunnistetaan elektronisesta korvamerkistä. Ruokinnassa käytetään seosrehua, joka jaetaan Trioliet -vaunulla suoraan kaukaloihin.

Jokaisessa karsinassa on 2 ruokintakaukaloa ja 5 eläintä/karsina. Vaikka kaikki eläimet eivät pääse syömään yhtä aikaa, on syöntikäyttäytyminen ollut sopuisaa ja kaikille on riittänyt syöntiaikaa.

Navetassa on 6 lähetinpaneelia, jotka keräävät syntyvän tiedon kaukaloista ja edelleen lähettävät sen toimiston palvelimelle.

Käsittelyhäkissä on helppoa ja turvallista hoitaa eläimiä

Turvallista eläinten käsittelyä

Eläinten punnitus siirtyi aimo harppauksen nykyaikaan, kun uusi käsittelypaikka otettiin käyttöön. Vanhassa navetassa eläimet olivat parsissa ja ne käytettiin yksitellen taluttaen vaakahäkissä. Työvaihe on ollut erittäin työläs ja vaarapaikkoja on ollut sekä ihmisille että eläimille. Kiinteä käsittelypaikka on varustettu Hi-Hog laitteilla. Eläinten punnitusta varten on käytössä Tru-Testin laitteisto ja vaakapalkit on asennettu käsittelyhäkin alle.

Navetan molemmissa päädyissä on 5 nosto-ovea ja kuivalantala on sijoitettu toiseen päättyyn. Taustalla näkyy vanhaa rakennuskantaa ja uudet laakaasilot.

Historiallinen päivä oli 17.10.2013, kun ensimmäiset eläimet tuotiin uuteen navettaan ja päästiin näkemään, kuinka kaikki toimii. Jokaiseen karsinaan on vedetty oma vesijohto vesimitarin kautta ja juoma-altaina ovat Polythermin yhden pallon altaat. Vesimittareista saamme karsinakohtaisen vedenkulutuksen ja tiedon, kuinka eläimet juovat päivittäin.

LISÄTIETOJA ja kuvia navetan rakentamisesta ja tutkimuslaitteista löytyy kotisivuiltamme www.mtt.fi/ruukki. Lisäksi YouTubesta löytyy 2 videota, hakusanalla mtt ruukki.

Maarit Kärki
maarit.karki@mtt.fi

RUUKKI

Ruukin maanparannusaineet ovat nyt lyhyesti Ruukki Beston™ -parasta kalkitukseen.

Ruukki Beston™ -maanparannusaineet Farmarissa

Tilaa tavallista parempi kalkitus kauppialtasi silloin, kun sinulle parhaiten sopii. Ruukki Beston™ -maanparannusaineet ovat edullisia ympäri vuoden.

Vain hyvin hoidettu maa tuottaa huippusatoa. Tavoiteltava pH-arvo on 6,5...7 ja oikea kalsium-/magnesiumsuhde.

Levitä pelloillesi Ruukki Beston™ -kalkitusaine silloin, kun sinulle parhaiten sopii. Varmistat vahvan sadon.

Kalkituslaskuri:
www.ruukki.fi/maatalous

Kysy kalkitustarjous kauppialtasi.

Kverneland Siloking -vahva ja tehokas

Kverneland Taarup

Siloking-mallistosta löytyy apevaunut 5-40 m³ kokoluokkiin. Jokaisen vaunun sekoitusruuvi on mitoitettu säiliökoon mukaan ja siten sekoitusteho sekä tulos on erinomainen vuodesta toiseen.

Lue lisätietoja ja katso lähin jälleenmyyjäsi osoitteesta: www.agritek.fi/kverneland

SGN GROUP AGRITEK

TOKKI OY

Kalusteet karjasi hyvinvointiin.

Ruokinta-aidat • Parsipedit • Juomalaitteet • Laidunkalusteet • Karsina-aidat • Vink poi'itusapu • Hoitopilttu Karjarahja • Ruokintakourut • Iglut Irtoaidat • Liuskaverhot • Työvälineet ...ja paljon muuta tilasi tarpeisiin.

SUORAAN VARASTOSTA MATKAAN!

Mokintie 66, 82600 Tohmajärvi / puh. 050 46 40 555 / info@tokki.fi
www.tokki.fi

LAHISTEN SIMMENTAL

Simmental-jalostusta vuodesta 1991

Björn von Konow 040 544 7409
Vast. karjakko Liisa Linna 040 961 8590

www.lahistensimmental.fi

Taipaleen Teräs

KATTO- JA SEINÄPELLIT SUORAAN VALMISTAJALTA

Johanna Taipale 040 8235 938
Jouko Taipale 0400 661 379
Jasmine Taipale 040 8235 210
Linjalantie 4, KYJJÄRVI | taipaleenteras.fi

CHAROLAIS-SONNEJA

HYVÄT JALOSTUSOMINAISUUDET JA LIHAKKUUSARVOT.

LASSE HANNOLA PUHELIN 040 5163 805
MATTI HANNOLA PUHELIN 0400 777 999

MTY HANNOLA LASSE JA MATTI
ELIMÄENTIE 2192, 47200 ELIMÄKI
WWW.HANNOLANCHAROLAIS.COM

Huippulaatuinen perimä on valttia eläinkaupoissa

Jalostustavoitteenamme on kasvattaa helposti poikivia, hyvärakenteisia ja -luonteisia eläimiä, jotka tuottavat hyvin kasvavia jälkeläisiä, toteaa Matti Hannola.

”Astuta parhaat yksilöt parhailla ja toivo parasta.” Näin kiteyttää Matti Hannola, moninkertaisesti jalostuspalkintoja voittanut Charolais-tuottaja, joka käy eläinkauppaa yli rajojen.

Elimäellä sijaitseva Hannolan maatalousyhtymä on jalostuspiireissä tuttu toimija. Isän ja pojan, Matin ja Lassen pyörittämä kahden tilan kokonaisuus on kasvattanut Charolais-karjaa vuodesta 1995, ja tavoitteena on alusta asti ollut jalostaa huippulaatuisia eläimiä.

Lassen perheen pihapiirissä tulijaa tervehtii ensin reipas koira, joka haukullaan pitää huolen, että asiattomat eivät puikahda peremmälle isäntävään tietämättä. Seuraavaksi syltiin pyrkii kissa, ja vasta sitten päästään tutustumaan itse asiaan. Pihatossa

majailevat Hannolan komeat sonnit, niiden joukossa yhtymän viimeaikaisin hankinta: Hemmingway av Strömsnäs, joka vuosi sitten ostettiin huutokaupalla Ruotsista. Toinen navetta sijaitsee Matin ja hänen puolisonsa kotitalon pihapiirissä muutaman kilometrin päässä.

Hannolan karja on alkuaan syntymänpoua kanadalaista sukulinjaa. Sitä on vuosien saatossa täydennetty sopivin hankinnoin spermaa, alkioita ja eläimiä ostamalla. Tällä hetkellä valtaosa sukulinjoista on kanadalaista tai ruotsalaista alkuperää.

Pitkä kokemus jalostuksesta

Hannoloiden kiinnostus jalostukseen juontaa juurensa 1970-luvulle, jolloin Matti Hannola toimi pitäjän keinosiementäjänä kymmenen vuoden ajan. Sitä seurasi vaihe jalostussikalan pitäjänä, siinäkin kunnostautuen ja mainetta niittäen, monien kunnikirjojen ja pokaalien arvoisesti. Noin kaksikymmentä vuotta sitten tilalle tulivat ensimmäiset Charolaiset, ja tänä päivänä emolehmätuotanto on pääelinkeino.

Hannolat seuraavat tarkasti eläinten jalostusarvoon liittyviä ominaisuuksia. Poikimakaudella tarkkaillaan lehmien käyttäytymistä ja huolehditaan, että niillä on hyvä olla. Yksi jalostuksen tavoitteista on poikimishelpous, ja siihen voidaan vaikuttaa valitsemalla siitossonniksi yksilö, jonka oma syntymäpaino on ollut alhainen. Syntymänpouus on toinen Charolais-karjan poikimishelpouteen vaikuttava ominaisuus.

Kesällä hiehot ja lehmät jaetaan eri lautumille astutussonnien mukaan, joita on useampi. Sopivien laumojen yhdistäminen onnistuu kätevästi omaa eläinkuljetusvaunua käyttämällä. Sitä tarvitaan jo senkin vuoksi, että navetat sijaitsevat erillään, mutta myös lautumien hajanaisuuden vuoksi. Elimäki on vanha maatalouspitäjä, jossa peltoa riittää. Osa emoista keinosiemennetään, jotta perimään saadaan vaihtuvuutta.

Jalostuksen kannalta syksy on tärkeä vuodenaika, koska silloin selviää vasikan vieroituspaino. Se ilmaisee, millaisia emo-ominaisuuksia eläin keskimäärin periyttää. Tärkein emo-ominaisuus on maidontuotantokyky, joka vaikuttaa hyvin voimakkaasti vasikan kasvuun syntymästä vieroitukseen. Toinen on vasikan kasvukyky, joka sekin on periytyvä ominaisuus. ”Hyvillä emo-ominaisuuksilla saadaan hyvin kasvavia jälkeläisiä”, sanoo Matti Hannola.

Eläinkaupan koukerot hallussa

Hannolat ovat aktiivisia eläinten ostajia ja myyjiä. Eläinkauppaa käydään yli rajojen, myyntitarkoituksessa lähinnä Viroon. "Ihan sama, tuleeko ostaja pohjoisesta vai etelästä. Jos joku haluaa ostaa, se onnistuu, kun rahasta sovitaan", sanoo Matti Hannola.

Virossa on hyvät markkinat, joilla on kiinnostuneita ostajia. "Muut menevät Viroon tuhlaamaan rahaa, minä hankkimaan", Matti Hannola lohkaisee. Yhteinen kielikin löytyy virolaisten kanssa helposti.

Eläinten tuontiin ja vientiin liittyvä byrokratia ei ole Hannoloista tuntunut vaikealta. EU-maiden sisällä riittää tuontilupa, jota voi anoa rekisteröidyttyään Eviran Eläinten terveys ja hyvinvointi -yksikköön. Lisäksi tarvitaan terveystodistus, jonka antaa virkaeläinlääkäri. Terveystodistus on oltava sekä lähettävän maan että vastaanottavan maan kielellä. Rekisteröityneille Evira antaa lisäohjeita tarvittaessa.

Eläinkauppaa ei tehdä hetken mielialojen vuoksi. Matti Hannola seuraa tarkasti alan ulkomaisia lehtiä, ja on verkostoitunut muun muassa Ruotsin Charolais-kasvattajien kanssa. Yhteyttä pidetään puolin ja toisin, esimerkiksi siten, että Per Mårtensson, yksi arvostetuimmista ruotsalaiskasvattajista, on tehnyt Hannolan eläimille rakennearvostelut.

Kerran tosin on käynyt niinkin, että eläin valitsi Matti Hannolan. "Ihan toista eläintä olin mennyt katsomaan, kun tämä yksi tuli takaa ja pani päänsä kainalooni. Ei siinä voinut muuta kuin todeta, että tämän minä kai sitten otan. Siitä on nyt yhdeksän vuotta, ja se on meidän paras lehmä."

Hyvä sonni on puoli karjaa. Hannolan Elit on yksi tilan ylpeyksistä, joka on saavuttanut kokonaisjalostusarvon +33, teuraspainoindeksin 126 ja ruholuokkaindeksin 121.

Teksti: Susanna Heikkinen

Kuvat: MTY Hannola ja Susanna Heikkinen

Tiesitkö:

Eläviä eläimiä, sivutuotteita, alkioita ja spermata voidaan pääsääntöisesti tuoda Suomeen kaikista EU-maista ja Norjasta ja viedä Suomesta kaikkiin EU-maihin ja Norjaan. Tuonnin ja viennin edellytyksenä on, että vietävät eläimet ja tuotteet täyttävät niille asetetut terveysehdot ja lähettävä jäsenmaa tai jäsenmaan alue on todistettavasti vapaa helposti leviävistä eläintaukeista.

Eläintautiepideoista voi aiheutua sisämarkkinakaupan rajoituksia. Voimassa olevat rajoitukset löytyvät maa- ja metsätalousministeriön internetsivuilta: www.mmm.fi

Tuotantoeläinten (nauta, sika, lammas, vuohi, siipikarja, alpakat, laamat) ja niiden sukusolujen ja alkoiden tuonnissa viranomaisten lisäksi ohjeistusta antaa Eläintautien torjuntayhdistys ry (ETT ry): www.ett.fi

LÄHDE: Evira. www.evira.fi

Jatkojalostukseen omalle tilalle jäävät yksilöt valitaan syksyllä, samoin ne, jotka myydään jalostuseläimiksi muille kasvattajille seuraavana keväänä.

Työn tehokkuuden jarrut peltoviljelyssä

Maan ollessa jässä on hyvä pohtia mennyttä kesää: miten viljelytyöt sujuivat ja mikä oli satotaso. Omalla kohdallani silmät avaava asia oli muutama vuosi sitten kesän aikana pitämäni työaikakirjanpito. Tein keväällä traktoreihin vihot, joihin merkittiin lohko kohtaisesti työ ja työn kesto. Syksyllä laskeskelin työaikaa yhteen ja siitä sitten alkoi syntyä mielenkiintoisia päätelmiä.

Ensimmäinen yllättävä asia oli se, että työtunteja tulee yllättävän paljon, ja toinen vielä suurempi yllätys oli lohkokohmainen vaihtelu. Huonoimmalla loholla hehtaari kohtainen työmäärä oli lähes kaksinkertainen parhaimpaan lohkokoon verrattuna.

Millainen on hyvä peltolohko?

Hyvän ja huonon peltolohkon ero korostuu nurmiviljelyssä, jossa ajokertoja tulee useita kasvukauden aikana. Suurin työaikaa lisäävä tekijä tuntuisi oleva epäsäännöllinen lohko muoto. Kaikessa työssä yksi pitkä suora linja auttaa työn sujumista todella paljon. Vaikka toinen reuna olisikin hieman epämääräinen, työn aloittaminen pitkältä suoralta linjalta tehostaa työn joutumista. Tämä korostuu pimeällä työskennellessä. Aloitusten saaminen suoriksi ilman ajo-opastinta on lähes mahdotonta kumpuilevalla loholla, jos käytössä ei

ole suoraa reunaa, josta aloittaa. Kiilojen ajoon kuuluu paljon aikaa rehunteossa, eikä kuorma vain täyty.

Peltosaarekkeet ja sähkölinjat heikentävät myös työsaavutusta. Ajonopeutta on hidastettava ja saareke tai tolppa täytyy yrittää kiertää mahdollisimman läheltä, ettei niittämätöntä aluetta jäisi. Huolellista jälkeä kun yritetään tehdä.

Ehkä inhottavin haitta ovat maakivet. Pienet kivennotkat, jotka aina nurmea perustaessa merkkää kepillä. Viimeistään toista nurmisatua tehdessä keppi on jo jäänyt pyörän alle ja kaatunut. Sitten niittäessä muistellaan, että tässä jossain se kivi on, vähennetään vauhtia ja nostetaan niittokoneita kannatukselle, usean kierroksen ajaksi samassa kohtaa. Hyvällä tuurilla niittokone vain vähän kolahtaa, huonolla tuurilla tulee eteen terien vaihto ja ärräpäitä.

Mitä työaikakirjanpidosta on seurannut?

Lohkorakennetta on parannettu viime vuosina voimakkaasti. Naapureiden kanssa on tehty tilusvaihtoja siten, että saadaan lohkojen reunoja oikaistua. Jos oman traktorin työtunnin hinta on noin 40 euron tasolla, ei kaivinkoneen noin 50 euron tuntihinta ole enää tuntunut kovin suurelta. Tänä talvena lähtevät viimeiset kivikasat pellolta pois. Eikä kiviä enää

ajeta pellon reunaan kasalle, vaan niille on katsottu oma läjitys paikka sieltä, mihin peltoa ei enää tulla tekemään. On nimittäin muutama kivikasa tullut elämäni aikana useampaan kertaan siirrettyä.

Paikallinen sähköyhtiö aurasi kaksi vuotta sitten kaikki ilmalinjat maahan. Tämä tapahtui sähköyhtiön aloitteesta! Muutama isompi oja on myös putkitettu. Seuraava isompi toimenpide on maakivien poistaminen. Lähes kaikki kaivinkoneella poistettavat kivet on jo saatu pois. Kyntäessä on tullut tavaksi merkitä aurausviitalla maakivet, joita sitten käydään kaivinkoneella kokeilemassa. Toistaiseksi liian isot kivet on peitelty. Tälle keväälle olisi tarkoitus tilata järeämpää tekniikkaa paikalle.

Pellon reunojen oikaisu, isompien ojien tukkiminen ja kiiilojen ja saarekkeiden poisto on tuonut runsaasti uusia peruslohkoja viljelyyn, ilman tukioikeuksia tietenkin. Työ on tehostunut pellolla, mutta lohkokirjanpitoon työtä on tullut lisää. Näistä pikkuhaitoista varmasti aikanaan päästään eroon. Työsaavutus on parantunut. Rehunteossa ilman kalustomuutoksia on saatu yksi työpäivä pois. Osasy tähän on myös siinä, että nykyisin paaliurakoitsija hoitaa sadonkorjuun heikoimmilta lohkoilta. Kaikkia lohkoja kun yksinkertaisesti ei vain saa korjattua.

Mitä tulevaisuudessa?

Lohkorakenteen parantaminen tulevaisuudessa edellyttää tilakauppoja. Ne toteutuvat tai sitten eivät. Loput maakivet pyritään poistamaan nurmien uusimisen yhteydessä. Vuo-

den 2012 rehunteko avasi uutta näkökulmaa lohkojen etäisyyksien vaikutukseen työsaavutukseen. Normaalisti rehut tehdään kolmen kilometrin säteellä talouskeskuksesta. Vuoden 2012 kesänä korjasin rehua myös kahdeksan kilometrin etäisyydeltä todella hienoilta suorakaiteen muotoisilta lohkoilta. Vaikka noukinvaunu kuorma tuli todella nopeasti täyteen, jäi työsaavutus vajaaseen puoleen lähempää korjattuihin lohkoihin verrattuna. Sateen uhan kasvaessa kaasua tuli painettua entistä aggressiivisemmin, vaikka lyhyellä matematiikalla laskettuna 50 kilometrin tuntivauhti ei matkaa kovin paljon nopeammin jouduta. Polttoaine sen sijaan tuntui maistuvan.

Joskus entisessä elämässä tuli erälle lihakarjatilalle laskettua rehupaalin hintaa korjuusta kotiin haettuna. Keskimääräinen etäisyys lohkolle oli 15 kilometriä. Korjuuketju oli oma ja tilalla oli yksi palkkatyöntekijä apuna. Kaikki työvaiheet yhteen laskettuna paalin hinta kotona sonnin edessä oli 43 euroa (alv 0 %) paalilta. Tästä viisastuneena oma tilan laajentaminen on saanut jarruja päälle. Kovin kaukaa ei peltoa kannata viljelyyn haalia. Ja lähellä olevasta pellostakaan maksaa kunnon hinta. Vuokrasopimuksia laadittaessa olen myös pyrkinyt sopimaan kunnostustoimenpiteistä, jotka saa sitten vuokrasta vähentää.

Seuraava tehostamisen paikka on rakentaa rehuvarastot sellaisiksi, että voin myydä nykyisen nurmikaluston pois ja siirtyä ajosilppuriurakoitsijan käyttöön. Ellei löydy jotain kannattavampaa kehityskohdetta...

Teksti: Erno Uusi-Salava

PELLON

PELLON LIHAKARJAKALUSTEET JA -LAITTEET

Pellon tuotevalikoimasta löydät monipuoliset ja vaativaan käyttöön suunnitellut ratkaisut emolehmä- ja mullikasvattamoihin.

- Helppokäyttöiset ja turvalliset väliaitarakenteet
- Ruokinta-aidat ja -kaukalot
- Makuuparret
- Juomalaitteet
- Luonnollinen ilmanvaihto
 - Verhoseinä
 - Avattava valoharja
- Asiakaskohtainen toiminnallinen- ja kalustesuunnittelu

LEPPOISAA HUOMENTA ILMAN PAKOKAASUJA

- Säilörehut, murskeviljat, rypsimixer ja kivennäiset automaattisesti seoksiin
- Nuorille naudoille lisää ruokintakertoja ja väkevämät reseptit
- Parempi päiväkasvu - nopeammin teurasikään
- Pieni energiankulutus – säästää lompakossa
- Komponenttilastaus haluamaasi aikaan päivästä
- Kahden tai kolmen vuorokauden automaattivarastot
- Punnittu tarkka rehunjako
- Mattoruokkijassa automaattinen luistonesto
- Häiriöilmoitukset kännykkään

Mitä Sinä tekisit vapautuvalla työajalla?

PELLON
KÄSITTELYHAKKI

Pellon Group Oy | Puh 06-483 7555 | www.pellon.com

Laadukkaat, huippusukuiset
Charolais-eläimet

Jalostusosaamista vuodesta
1982

Anne-Marie Rosenlew
Kartanonkuja 100, 37200 Siuro
Puh. 03 340 6890 / 040 590 5718
anne-marie.rosenlew@finnbeef.fi

VAPOLAN TILA
040 7759 888
Vehmaantie 1331, 23600 Kalanti
www.vapola.fi

VANHA-ANNILAN
ANGUS
MYYTÄVÄNÄ
JALOSTUSELÄIMIÄ
Lauri Annila
Annilantie 90
37600 Valkeakoski
Puhelin 040 828 5051

000 www.thorsvikhereford.fi 000

Antti Veräväinen 0500 835 084

0440 472 250
Millolankuja 25
09520 Millola
www.millola.com

ARKKITEHTISUUNNITTELU
Marko Lappalainen
040 844 9544
www.nautakasvattamot.fi

Samuli Naaralainen
040 558 8458
samuli.naaralainen@gmail.com
Uhiniementie 565
35300 Orivesi
VAASA 282 KM JYVÄSKYLÄ 95 KM
ORIVESI 18 KM PIITTALA HEREFORD
TAMPERE 60 KM LAHTI 129 KM
JALOSTUSTA SINUN EDUKSESI
www.piittalahereford.fi

Onnistunut alkiohankinta

Alkionsiirtoon liittyy tunnetusti haasteita, mutta myös onnistumisia. Parhaimmillaan ne konkretisoituvat todellisen huippuaineksen saamisena omaan karjaan jotakuinkin ilman tautiriskiä, joka aina vääjäämättä liittyy elävien eläinten hankintaan.

Metsä-Paavolan Fillevi ET on tästä elävä esimerkki.

Sari Sillantaka Metsä-Paavolan Limousin-tilalta Akaasta on tyytyväinen muutaman vuoden takaiseen alkiokauppaan.

"Ostimme vuonna 2009 Faban kautta Sersialta Ranskasta Limousin-alkioita. Tarkoituksena oli pääasiassa tuoda karjaan uutta sukua ja sukulinjoja, joissa etenkin emo-ominaisuudet ovat tunnetusti hyvät. Alkioiden isä oli ranskalainen huippusonni Malibu, joka on erityisen tunnettu emolinjan sonnina. Malibun, sen enempää kuin emänisän Lorientin jälkeläisiä ei Suomesta en tuudestaan löytynyt, joten suku oli juuri sitä mitä haettiin", Sari Sillantaka kertoo.

"Ostimme kolme alkioita toiveissa, että edes yksi täyttäisi odotukset, ja niin juuri kävi."

Alkiot siirrettiin aikanaan alkionsiirtoseminologi Piritta Hakalan toimesta, ja kaksi niistä tarttui.

"Valitettavasti toinen kantajaemoista menehtyi tiineenä", harmittelevat Sari Sillantaka ja tytär Johanna Jantunen tapahunutta.

Ensimmäinen huuhtelu antoi mojavon saaliin

Keväällä 2010 alkioitineydestä syntyi vasikka M-P Fillevi ET, josta on kehittynyt aivan loistava emo. "Fillevi on luonteeltaan aivan huippu", kertoo Sari.

"Fillevi ei ole ylikehoitettu, mutta kiltti ja käytökseltään aina rauhallinen ja mallikelpoinen", intoutuu seminologi Piri Hakalakin kehumaan alkionsiirron tulosta.

Fillevi poiki vuonna 2012 ranskalaisesta Safarasta, ja hoiti vasikkansa juuri kuten kuuluu.

"Koska Fillevi on lisäksi erinomainen raameiltaan ja sillä on erityisen hyvä jalkarakenne, sain ajatuksen lähteä huuhtelemaan omaakin emoa", kertoo Sari. "Alkioiden hankinta Ranskasta kun on aina hidas ja kallis projekti, niin miksipä ei huuhtelisi itse tammöistä emoa?"

Metsä-Paavolassa on kokemusta niin alkioiden huuhteluista kuin tuontialkioiden siirroista aina 1980-luvulta alkaen, mutta Fillevi on ollut näissä toimissa aivan ylitse muiden.

"Ensimmäisessä huuhtelussa käytettiin isäsonnina yleiseen käyttöön tuotua ranskalaista Apachea, ja tulos oli erinomainen, 15 siirtokelpoista alkioita! Kuusi näistä siirrettiin tuoreina emoihin, joilla oli vasikat alla", kertoo Sari.

Ilmeisesti kuitenkin vasikoiden imettäminen ja hoito johtivat siihen, etteivät alkiot tarttuneet kantajiin. Onneksi varastoon jäi kuitenkin peräti yhdeksän alkioita tästä ensimmäisestä yrityksestä.

Fillevi osoittautui "munakoneeksi"

Toisella kerralla Sari Sillantaka ja Johanna Jantunen päättivät kysyä vinkkiä isäsonnin valintaan suoraan Ranskasta.

"Halusimme edelleen painottaa emo-ominaisuuksia valinnassa", kertoo Sari.

Sersialta suositeltiin isäsonniksi Fillevin toiseen huuhteluun Urvillea, jota löytyi vielä muutama annos Faban varastolta.

Ranskalaisesta tuontialkiosta syntynyt Metsä-Paavolan Fillevi on ahkera alkiontuottaja: tähän mennessä siltä on saatu jo 36 siirtokelpoista alkioita!

"Käytimme siemennykseen sekä x-seksattua Urvillea että seksaamatonta, joten on todennäköistä, että näistä alkioista syntyy keskimääräistä enemmän lehmävasikoita", muistelee Piri Hakala taannoisia siemennyksiä.

Kun Faban alkionsiirtoeläinlääkäri Henri Simonen huuhteli Fillevin keväällä, hän totesi alkuun, että kyllä tästä muutamalle vastaanottajalle riittää.

"Yllätys oli melkoinen, kun siirtokelpoisia alkioita saatiin peräti 21 kappaletta", muistelee Sari. "Ei meillä tammöistä saantoa ole ennen nähty!"

Neljä alkioita siirrettiin heti tuoreena Toni ja Mira Renttonin emoihin ja loput alkioita pakastettiin.

"Niistä riittää itselle ja muille", toteaa Sari, ja jatkaa tulevaisuuden suunnitelmista.

"Meillä kävi ranskalainen Limousin-asiantuntija Anaé Bordichon kylässä huhtikuussa. Hänen suosituksestaan huuhtelimme Filleviä kolmannen kerran ja käytämme isänä tällä kertaa ranskalaista Valeriana, joka on aivan uusi tuttavuus. Pääpaino sonnien valinnassa oli syntymäpainossa ja poikimisten helppouudessa, emo-ominaisuuksissa ja lihakkuudessa – tässä järjestyksessä", kertoo Sari.

Saa nähdä, mitä "munakoneeksikin" kutsuttu Fillevi tällä kertaa saa aikaan!

Teksti: Kaisa Sirkko
jalostusagronomi, Fab

ARO-TANNER

- RAKENTEEN PUOLESTA -

ARO-TANNER IVAN

- SARKA 2013 -näyttelyn 2. sija
- FABA:n jalostusarvokilpailun 2. sija

Tia ja Jyri Tanner
Nevankuja 115 64720 Perälä
p. 040-591 3033 sähköposti: jyri.tanner@hereford.fi
www.hereford.fi/tanner

GALLAGHER

EXPECT THE BEST

- SÄHKÖAITA - JA LAIDUNTARVIKKEET
- SUUNNITTELU
- ASENNUSPALVELU

www.prim-aita.fi

info@prim-aita.fi
p. 0400-387 490

Seminologeille lisää oppia alkionsiirroissa

Alkionsiirtoseminologin koulutus koostuu teoriasta ja käytännöstä. Tärkeää on innostus ja kiinnostus alaa kohtaan. Faban oman alkionsiirtokoulutuksen ansiosta eri puolilla Suomea on nyt osaavia alkionsiirtäjiä.

Vuonna 2012 Faban osk päätti aloittaa oman alkionsiirtokoulutuksen. Uusille alkionsiirtäjille oli tarvetta monilla alueilla Suomessa. Kenttäpäälliköt valitsivat alueeltaan koulutettavat seminologit alueen tarpeen ja seminologin oman kiinnostuksen perusteella. Koulutus vaatii omaa innostusta ja kiinnostusta, sillä "turhaan, vain huvikseen" ei kalliiseen koulutukseen ole järkevää valita. Alkionsiirtäjillä pitää olla siirtoja ja huuhteluavustusta, jotta ammattitaito pysyy yllä.

Koulutukseen valittiin 12 Faban seminologia eri puolilta Suomea. Lisäksi koulutettiin Ahvenanmaalle oma alkionsiirtoseminologi. Alusta lähtien koulutuksen suunnittelussa ja toteutuksessa oli mukana Ylä-Savon ammattiopisto, Peltosalmen luonnonvara-yksikkö. He hoitivat tutkinnon suorittamiseen liittyvät hakeutumisvaiheen ja henkilökohtaistamisen. Samoin tutkintotilaisuuksista vastasi YSAO.

Koulutus tiiviisti kiinni käytännössä

Alkionsiirtokoulutus sisältää kolme lähiopetusviikkoa. Joka päivä aloitetaan aamuisin teurastamolla, ja päivät täyttyvät teorialuennoilla. Teurastamolla harjoitellaan siirtotekniikkaa ja munasarjadiagnostiikkaa. Kaikki käsitellyt kohdat saadaan teurastuksen jälkeen nähtyille, joten itse voi todeta, miten harjoitus onnistui.

Teoria sisältää muun muassa anatomiaa ja fysiologiaa, alkionsiirtotekniikkaa, tautioppia, jalostusta, logistiikkaa, myyntiä ja markkinointia - siis paljon kaikkea.

Jokainen oppilas tekee harjoitussiirtoina 30 siirtoa, jotka ovat asiakkaalle ilmaisia. Kaikki siirrot rekisteröidään, ja siirtojen uusimattomuusprosenttia seurataan jatkuvasti. 10 ensimmäistä siirtoa tehdään eläinlääkärin valvonnassa. Alusta lähtien oppilaat toimivat huuhteluryhmän FIN AK 10 jäsenenä, ryhmän vastaanottajan eläinlääkärin valvonnassa ja laatukäsikirjan mukaisesti.

Näyttökokeena alkionsiirto tilalla

Tutkintotilaisuus järjestetään erikseen jokaiselle oppilaalle, ja tehtävänä on normaali tilahuuhtelu. Oppilas toimii eläinlääkärin avustajana ja tekee tilalla alkionsiirrot. Koko päivän ajan oppilaan työtä seuraa kolmikanta; opettajaedustaja eli huuhteleva eläinlääkäri, työnantajan edustaja eli kenttäpäällikkö ja työntekijän edustaja eli toinen alkionsiirtoseminologi. Oppilaan tulee tekemisellään osoittaa osaamisensa seminologin ammattitutkinnon alkionsiirron osaamisalan perusteiden mukaisesti.

Faban järjestämän kurssin vastaavana opettajana toimi eläinlääkäri Marja Mikkola. Hän ei toiminut tutkintotilaisuuksissa arvioijana, vaan eläinlääkäriarvioijat olivat Seija Vahtiala, Iris Kaimio, Kirsi Vartia ja Henri Simonen. Myöskään kenttäpäällikkö Jaana Vuolteenaho ei toiminut arvioijana, koska osallistui opetukseen. Näin arvioijat ovat aina eri henkilöitä kuin opettajat.

Tällä hetkellä Fabassa toimii yli 60 alkionsiirtoseminologia. Taakamme siirron kaikkina työpäivinä. Muistatthän aina ilmoittaa siirrot ajoissa päivystykseen.

Voihan Fillevi!

Alkioseminologikoulutukseni käynnistyi syksyllä 2012. Kun kuulin tutkintopäiväni ajankohdan tammikuussa 2014, aloin hurjasti jännittää ja pelätä, että mokaan jotain, kun opettajat seuraavat tilannetta selän takana ja kyselevät kaikkea mahdollista.

Helmiukuun kymmenentenä ajelin kohti Metsä-Paavolaa, ja taisin olla puhelimesta koko matkan ystäväkolllega Pirin kanssa, mikä helpotti oloani. Minun piti olla eläinlääkäri Henri Simosen apuna alkiohuuhtelussa ja siirtää tuorealkioita, jos niitä saataisiin, muuten siirrettäisiin pakastealkiota.

Paikalla olivat kenttäpäällikköni Liisa Rampa, as-seminologi Ulla Alakorpi, talon väki ja tietenkin eläinlääkäri Henri Simonen. Voi sitä jännitystä! Huuhdeltava eläin Fillevi oli pari kertaa huuhdeltu ennenkin, ja saanut niiden perusteella lempinimen munakone. Aikaisemmin oli saatu paljon alkioita, ensimmäisellä kerralla 15 ja toisella kerralla 20. Odotusta oli siis ilmassa.

Fillevi oli reagoinut hyvin, munasarjat olivat kunnan rypäleet. Homma aloitettiin. Minä toimin Henrin avustajana Filleviä huuhdeltavaksi: kokosin huuhteluletkut, tein puudutuksen, sidoin hännän sivulle, putsasin takapäin. Henri pääsi aloittamaan huuhtelun, ja sillä välin minä tarkistin kuuden vastaanottajaeläimen tiedot: keltarauhasten koot ja puolen, kiimatiedot ja kuntoluokat.

Laboratorio tehtiin talon yhteen huoneeseen, ja Henri ryhtyi etsimään alkioita. Liisa ja Ulla tenttasivat minua alkionsiirtoon liittyvillä asioilla, ja siinä hikiä pukkasi pintaan. No niin, Fillevi oli tosiaan munakone: Henri löysi 28 alkioita. Totesimme, että kahdeksan pitäisi siirtää heti ja 20 pakastaa. Sitten ihmettelimme, mistä löytyisi vielä kaksi vastaanottajaa lisää? Onneksi talonväellä oli hyvät muistiinpanot, ja löytyi vielä kaksi vastaanottajaeläintä. Minä lähdin tarkastamaan; ne olivat ok, joten tekisimme kahdeksan tuoresiirtoa. Ei muuta kun siirtämään!

Huh huh, mikä päivä, mutta kaikesta selvittiin, ja nyt se on ohi. Kiitoksia paljon talonväelle, että sain tulla tutkintoani teille suorittamaan. Kiitos myös Filleville mallikelpoisesta käytöksestä.

*Teksti: Maarit Ikonen,
AS-seminologi*

Neljä kysymystä sonnin valitsijalle

Siitossonnikaupoilla ei ole olennaista se, mistä löytää halvimman sonninkokelaan vaan se, kuinka paljon siitä on rahkeita maksaa.

Mikä on hyvän sonnin arvo?

Emolehmätuotannossa kannattavuuden raja on ohut, ja kustannusten seuranta on jokapäiväistä arkea. Emolehmäkarjan kulmakiviä ovat jatkuva eläinaineksen tarkkailu ja paremman laadun tavoittelu.

Mistä muodostuvat eurot?

Kustannusten vastapainona on tulos. Yksinkertaisimmillaan tilipussiin kotiutuvien eurojen määrä näkyy vieroitettujen vasikoiden tilityskuitissa tai teurasraportin tulossarakkeessa. Tulos muodostuu kuitenkin vuoden varrella useasta eri tekijästä, joihin vaikuttaa tuotantoympäristön, hoitajan ja eläinaineksen yhteistoiminta.

Sujuvampi, yksinkertaisempi tuotanto muodostuu helpommin hallittavista emoista, joka sopivat tuotantoympäristöön. Tuotantoympäristöön sopivat emot tiinehtyvät nopeasti ja säilyttävät poikimärytensä. Poikimakausi on vaivattomampi, kun emot poikivat helposti, hoitavat vasikat itsenäisesti ja vasikat ovat virkeitä. Ylläpitokustannus muodostuu hyvillä laiduntajilla ja hyvin kuntoluokan säilyttävillä emoilla pienemmäksi.

Miksi siitossonni on tärkeä?

Säästäminen tärkeimmissä investoinneissa vie tuotantoa vain puolitiehen. Karjan tuotantoon vaikuttavaa perinnöllistä tasoa olisi pyrittävä parantamaan järkevillä investoineilla. Jos näin ei tehdä, tuotannon kehittäminen jää auttamattomasti puolitiehen. Siitossonni vaikuttaa yli 80 % karjan tuotantotasoon. Emolehmäkarjoissa perinnöllistä tuotantotasoa nostetaan siitossonnin, uudistushiehojen ja poistolehmiä avulla. Jos siitossonnin jälkeläisiä käytetään uudistushiehojen isänä, yksittäisen sonnin sorkanjälki voi näkyä usean vuosikymmenen ajan.

Mitä valitsen?

Siitossonnin valinta ja osto on yksi tärkeimmistä päätöksistä, joita emolehmätuottaja joutuu ja ennen kaikkea pääsee tekemään. Siitossonnin valinnalla voidaan vaikuttaa eläinaineksen tuottavuuteen erilaisissa tuotantomuodoissa ja olosuhteissa. Menestyksestä valintaa varten tulee tehdä ennakoivaa kar-toitusta omasta karjasta ja vaihtoehtoisista siitossonninkelaisista. Omia tavoitteita ja tuotanto-olosuhteita tulisi pyrkiä arvioimaan objektiivisesti. Varsinkin laidunolosuhteilla on olennainen vaikutus siihen, minkälainen eläinaineksen tuo tilalle parhaimman tuloksen. Jos tilalla on paljon hyväntuottoisia laidunalueita, sille soveltuu korkean tuotantopotentiaalisen eläinaineksen vähäntuottoisille laidunalueille tulisi valita kestäviä ja helposti kuntoluokkansa nostavia rotuja.

Siitossonnin valintapäätöstä varten tulisi tutustua jalostusindeksiin ja muodostaa indeksien valossa käsitys sonnin perinnöllisistä kasvuominaisuuksista. Jalostusindeksit eivät kuitenkaan koskaan kerro koko totuutta eläimestä. Nuorsonnin indeksit antavat viitteitä siitä, mitä sonni itse on. Takuita siitä, mitä jälkeläiset ovat, ei voi antaa kukaan. Sonnin ulkonäön arviointi, rakenteellinen terveys ja silmää miellyttävyydet ovat aina tärkeitä seikkoja sonnia valittaessa.

Ensiarvoisen tärkeää on muodostaa käsitys siitä, mitä karjan emot todella tarvitsevat ja mihin käyttöön siitossonni tulee. Ensimmäistä kertaa poikivien hiehojen astutuksessa siitossonnin perimän poikimahelpoutta ei voida korostaa liikaa. Jos siitossonni valitaan pihvivasikantuotantoon, valintakriteereinä korostuvat kasvu ja teurasominaisuudet. Jos taas ajatellaan, että siitossonnista halutaan uudistuseläimiä, sonnin tulisi periä edellä mainittujen ominaisuuksien lisäksi hyviä emo-ominaisuuksia, kuten keskimääräistä korkeampaa maidontuotantotasoa. Kaikilla siitossonniehdokkailla tulisi olla kestävä ja terve rakenne sekä hyvä luonne. On erittäin harvinaista, että kaikki halutut ominaisuudet löytyvät samasta yksilöstä. Usein hiehoja varten joutuu investoimaan erityyppiseen siitossonniin kuin kokeneille emoille.

Teksti: Maiju Pesonen

Sonnin valinta pähkinänkuoressa

1) POIKIMAHELPPOUS

- Ilman elävää vasikkaa ei ole tuotantoa
- Tavoitteena virkeät, hyvinvoivat vasikat ja nopeasti poikimisesta toipuvat emot

KATSO:

- Sonnin rakenne ja mahdollinen rakennearvostelu. Vältä hyvin suurta rinnanleveyttä.
- Sonnin syntymäpaino, arvioi se rotukohtaisesti. Pienempi syntymäpaino voi merkitä helpompia poikimisia.
- Sonnin syntymäpainoindeksi (jos alle 100, sonni voi periä keskimääräistä pienempää syntymäpainoa. Jos yli 100, sonni voi periä keskimääräistä suurempaa syntymäpainoa)

KESKUSTELE:

Sonnin kasvattajan kanssa, miten sonnin emä ja muut sukulaiset ovat poikineet.

2) KASVU

Kasvuominaisuudet ovat tärkeitä sekä pihvivasikantuottajalle että loppukasvattajalle. Nopeasti kasvavista eläimistä saa paremman tilin kummassakin tuotantomuodossa

KATSO:

- 200 päivän ja 365 päivän indeksi
- Tavoittele yli 100 arvoja

3) TEURASLAATU

Lihantuotantoeläinten kasvatuksen tarkoituksena on tuottaa hyvää teuraslaatua (luokittavia teurasruhoja ja kohtuullisia rasvaluokkia)

KATSO:

- Sonnin lihakuus (ulkonäkö arviointi)
- Teurasindeksi ja luotettavuus
- Teuraspaino- ja lihakuusindeksissä yli 100 indeksi merkitsee keskimääräistä parempaa onnistumista
- Rasvaluokkaindeksissä yli 100 indeksi merkitsee keskimääräistä korkeampaa rasvaluokkaa

4) KESTÄVYYS

Tavoitteena on hyvin kasvava ja terve teuraseläin ja/tai pitkäikäinen emo.

KATSO:

- Sonnin rakenne: sorkat, jalat, runko, kivekset
- Arvioi sonnin luonnetta
- Emoindeksi

KESKUSTELE:

Sonnin kasvattajan kanssa, miten sonnin emä ja muut sukulaiset ovat menestyneet. Minkälaiset olosuhteet kasvattajan tilalla on.

5) LIHANLAATU

Pihvilihantuotanto on erikoistuotantoa, jossa laadulla on merkitys kuluttajan ostopäätökseen. Lihanlaadullisia tekijöitä on haasteellista arvioida elävästä eläimestä. Jos tavoittelee lihanlaatua, kannattaa siitossonniksi valita rotu, jossa on tehty eniten jalostuksellista työtä lihan laadun eteen.

VALITSE:

- Angus

Hyvä maine syntyy mielikuvista – rakenna niitä itse

Kuva: Liisa Liina

Elintarvikkeiden, etenkin lihan alkuperä kiinnostaa kuluttajia kasvavassa määrin. Aiemmin riitti, että tuotteiden mitattava laatu oli virheetöntä. Nykyään tuotteisiin liittyy paljon tuotannon valinnoista johdettavia arvoja, joiden perusteella, tai paremminkin niistä syntyneiden mielikuvien perusteella kuluttaja päättää ostokäyttäytymisestään.

Tiedonvälityksen murros on tehnyt tuotannon julkisuuskuvan hallinnan lähes mahdottomaksi. Tämä koskee kaikkea tuotantoa, mutta erityisesti kotieläintuotantoa. Säännöllisesti toistuvat kampanjat pimeässä kuvattuine paljastusvideoineen ovat arkipäivää. Onneksi nautatuotanto on ollut ainakin toistaiseksi sivuosassa sikojen ja turkiseläinten rinnalla.

Onko mitään tehtävissä? Tuotantomme mielikuva syntyy monenlaisesta informaatiosta. Tuote itsessään, sen maku ja käyttöominaisuudet ovat vain pieni osa kokonaisuutta. Tuotteiden markkinointiviestintä on maksettua mainontaa, jonka uskottavuutta epäillään helposti. Meidän tuottajien kannattaa tukea tätä viestintää kertomalla oman tuotantomme taustoista. Tässä kuluttajatyössä suoramyyntitilat ovat olleet edelläkävijöitä, tavallaan tuotannon mannekiineja. Mahdollisten kohujen keskellä olemme kuitenkin samassa veneessä riippumatta lopputuotteen myyntikanavasta.

Kuluttajatyössä pienetkin positiiviset viestit ovat tärkeitä, ja jokainen meistä voi niitä jakaa ympäristöönsä. Avoin ja rehellinen kertominen omasta työstä, tuotannosta ja arvoista niiden takana kiinnostavat kuluttajia. Myös haasteista ja ongelmista kannattaa kertoa, jokainen tietää ettei tuotanto ole aina pelkkää onnistumista.

Hoidettu maatalousmaisema, siisti tuotantoympäristö ja laiduntavat eläimet ovat parasta viestintää. Mikäli kuluttajille annetaan mahdollisuus tutustua itse maatilojen toimintaan, kohdata ihminen joka tuotannosta vastaa ja nähdä tuotannon järjestelyt omin silmin, viesti vahvistuu monin verroin.

Ruoan tausta kiinnostaa ihmisiä. Mistä ruokaraaka-aineet ovat peräisin, kuinka ne on tuotettu? Meidän kannattaa olla aktiivisia ja kertoa tarinamme itse, muutoin joku muu tekee sen puolestamme.

Esko Rissanen

Hyvät karjanaiset ja -miehet,

HKScanin perinteinen Sonnihuutokauppa lähestyy. Kuukausiseurannassa on ollut lähes 300 aberdeen angus-, charolais- ja herefordsonnia. Vajaa puolet tuontisiemennyssonniin, reilu toinen puolisko lähes kokonaan aiempien huutokauppasonniin jälkeläisiä.

Pysy kehityksen harjalla, panosta laatusonniin. Tarjolla on tänä vuonna ennen näkemättömän kiinnostava sonniavaliokoima.

Nähdään la 26.4. Tammelassa!

Terveisin,
Juhani Numminen
Tuotantoneuvoja
0400 854 911

HKSCAN
AGRI

SEMEXILTÄ PIHVISONNIT KEVÄÄN SIEMENNYKSIIN

Pasture-Check

Semex Beef
Building Better Beef

Kysy lisää ja tilaa vuoden 2014 pihvisonniluettelo Heidiltä, heidi.savander@semex.fi tai 0500-860637, tai katso lisätietoja Semexin kotisivuilta osoitteesta www.semex.fi/beef.html. Angusta ja herefordia myös sexattuna!

SEMEX
Genetics for Life®

Semex Finland Oy | Viikatie 3, 91900 Liminka | puh. 040 550 7643
www.semex.fi | sähköposti sari.alhainen@semex.fi

Liity Pihvikarjaliiton jäseneksi

Pihvikarjankasvattajien liitto on suomalaisen naudanlihantuotannon puolestapuhuja. Olemme ainoa edunvalvontayhdistys, joka asettaa pihvikarjan kaikessa etusijalle.

Pihvikarjankasvatuksen osuus lihantuotannosta on kasvussa, samalla kun kuluttajien mielenkiinto ruoan laatu ja alkuperää kohtaan lisääntyy. Suomalaisten vuosittain kuluttamasta naudanlihasta noin 15 % on kotimaista pihvikarjan lihaa.

Tavoittemme on, että tämä osuus kasvaa entisestään.

Suomalainen pihvilihantuotanto on eettistä ja korkeatasoista. Pihvikarjaliiton tehtävänä on kertoa siitä kuluttajille. Meille on kunnia-asia kasvattaa pihvikarjaa vastuullisesti, eläinten hyvinvoinnista ja ympäristöstä huolehtien.

Pihvikarjaliiton tehtävänä on kertoa suomalaisesta, eettisestä korkeatasoisesta pihvilihantuotannosta. Meille on kunnia-asia, että pihvikarjaa kasvatetaan vastuullisesti, eläinten hyvinvoinnista ja ympäristönäkökohdista huolehtien. Tuemme, kehitämme ja edistämme kaikin käytettävissä olevin keinoin pihvilihan lisäarvoa tukevia toimia. Seuraamme markkinatilannetta ja päätöksentekoa, vaikutamme suoraan päättäjiin, annamme lausuntoja ja olemme mukana työryhmissä sekä alan hankkeissa.

Pihvilihan tunnettuuden parantaminen edellyttää vaikutavuutta ja joukkovoimaa. Tässä onnistutaan parhaiten tekemällä yhteistyötä pihvikarjankasvattajien ja koko tuotantoketjun kanssa. Liiton painoarvoa mitataan sen jäsenkunnan kattavuudella – toki sinäkin haluat olla mukana vaikuttamassa parempaan tulevaisuuteen?

Tätä teemme:

- Pihvikarjaliiton asiantuntemusta hyödynnetään työryhmissä, joissa esimerkiksi muotoillaan maatalouden tukiehtoja.
- Vaikutamme kannanotoin ja lausunnoin sekä olemalla suoraan yhteydessä poliitikoihin, virkamiehiin ja viranomaisiin lihakarjan kasvatusta tai eläinten hyvinvointia koskevissa kysymyksissä.
- Julkaisemme kolme kertaa vuodessa ilmestyvää Pihvikarja-lehteä, joka tavoittaa pihvikarjaa kasvatavat maatalousyrittäjät, alaan liittyvät päättäjät ja asiantuntijat. Jäsenille lehti jäsenetu, joka postitetaan kotiin. Jäsenet saavat lehdestä myös ilmoitustilaa jäsenhintaan.
- Pihvikarjaliitto on mukana alan messuilla ja tapahtumissa, jossa pihvikarjaa tehdään tunnetuksi kuluttajien keskuudessa.
- Teemme yhteistyötä kaupallisten sidosryhmiemme kanssa pihvilihan tunnettuuden lisäämiseksi.
- Liitto tarjoaa jäsenilleen mahdollisuuden tavata muita pihvikarjankasvattajia, tutustua ja verkostoitua. Pihvikarjapäivät on suosittu kohtaamispaikka ja tiedonhankintatapahtuma.

**Liittymisen voit hoitaa helposti osoitteessa:
www.pihvikarjaliitto.fi**

Jäsenhinnat 2014

Henkilöjäsen 130 €
Yhdistysjäsen 200 €
Kannattajajäsen 500 €

Jäsenhintojen alv. 0 %.

Jäsenhinnat vahvistetaan vuosittain Liittokokouksessa. Pihvikarjaliitto pidättää oikeuden jäsenhinnan muutokseen.

www.pihvikarjaliitto.fi

www.pihvikarjaliitto.fi

Yhteistyössä Pihvikarjaliiton kanssa

Tervetuloa mukaan Pihvikarjaliiton kannattajajäseneksi!
Kannattajajäsenille etuna logonäkyvyys Pihvikarjaliiton lehdissä ja bannernäkyvyys netissä www.pihvikarjaliitto.fi

LIITY PIHVIKARJALIITON JÄSENEKSI!

KYLLÄ, haluan/haluamme liittyä:

- Henkilöjäseneksi, 130 €/vuosi
- Yhdistysjäseneksi, 200 € / vuosi (alan yhdistykset)
- Kannattajajäseneksi, 500 € / vuosi (yritykset, muut yhdistykset)
- Ilmoitan muuttuneet yhteystietoni

Nimi _____

Tila/yritys/yhdistys _____

Osoite _____

Puhelin _____

Sähköposti _____

www-sivut _____

**Tili ja tarkastus
Olli Lehtimäki Oy
Pätsiniementie 9**

37800 TOIJALA

Jäsenhinnnoissa alv. 0 %. Muutokset mahdollisia.

Atria®

JUURILTAAN TINKIMÄTÖN SUOMALAINEN

Atria on suomalaisten lihatilallisten perustama. Ja siksi erilainen kuin muut.
Vuonna 1903 meitä oli kahdeksan. Tänä päivänä meitä on noin 6000, mutta suomalaisten yhteisen hyvän periaatteesta pidetään yhä kiinni.
Siksi voit luottaa siihen, että Atria-merkin alla saa vain suomalaisten tilallisten kasvattamaa lihaa. Aina.

PUHTAASTI SUOMALAINEN VUODESTA 1903

pihvikarja

mediakortti 2014

LEIKKAA TALTEEN

Pihvikarja – pihvikarjankasvattajien oma lehti

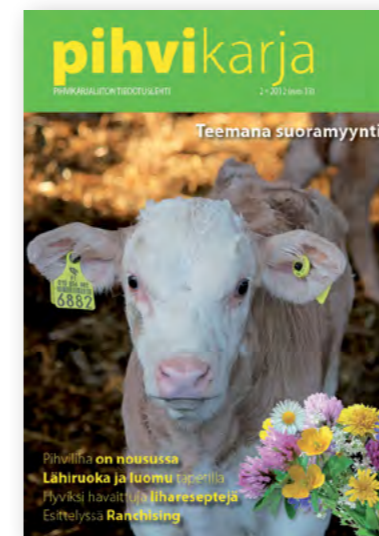
Ilmoitus Pihvikarja-lehdessä tarjoaa suoran yhteyden karjankasvattajien ja alan asiantuntijoiden tavoittamiseksi.

Pihvikarja-lehti on suomalaisen naudanlihantuotannon puolestapuhuja. Lehteä julkaisee Pihvikarjaliitto, joka edustaa Suomessa kasvatetun, eettisesti korkeatasoisen laatu lihan tuottajia. Liiton tavoitteena on parantaa pihvikarjankasvatuksen tunnettuutta, edistää pihvilihan arvostusta ja lujittaa jäsentensä keskinäistä yhteistyötä. Lehti tavoittaa pihvikarjaa kasvattavat maatalousyrittäjät, alaan liittyvät päättäjät ja asiantuntijat. Pihvikarjaliiton sidosryhmille ja jäsenille lehti on maksuton. Myös alan oppilaitokset voivat tilata lehteä tarpeen mukaan vastikkeetta. Muille vuosikerran hinta tilattuna on 30 €.

Jokainen Pihvikarja-lehti sisältää kirjoituksia alan tärkeistä ja ajankohtaisista aiheista. Lehti palvelee lukijaa käytännön työtä lähellä olevilla reportaaseilla sekä tieto- tai tutkimuspohjaisilla artikkeleilla. Lehdelle voi mielellään tarjota tekstejä ja valokuvia, mutta toimitusneuvostolla on mahdollisuus valita julkaistavat aineistot.

Pihvikarja-lehden levikki on 4000–6000 kpl (huhtikuu 4000 kpl, kesäkuu 6000 kpl, joulukuu 4000 kpl). Lehti ilmestyy kolme kertaa vuodessa, neliväripainettuna aikakauslehtenä.

Kun haluat lähestyä tahoja, jotka kannattavat eettistä ja korkeatasoista pihvilihantuotantoa tai tuotteesi/palvelusi on suunnattu pihvikarja-ammattilaisille, tavoitat heidät helpoiten ilmoittamalla Pihvikarja-lehdessä. Tervetuloa mukaan!

www.pihvikarjaliitto.fi

ILMOITUSHINNAT:

ILMOITUSPAIKKA	KOKO	PERUSHINTA	JÄSENHINTA	ETUPAKETTI 3,5
Takakansi	210 x 297 mm (+ 3 mm bleed, ylös 30 mm korkea alue tyhjää osoitemerkinnöille)	1750 €	1310 €	cts. alta
Etu- tai takakannen sisäpuoli	210 x 297 mm (+ 3 mm bleed)	1500 €	1125 €	cts. alta
Kokosivu sisäsiivuilla	210 x 297 mm (+ 3 mm bleed)	1200 €	900 €	cts. alta
Sisäsiivuilla	1/2 sivu (180 x 130 mm)	850 €	635 €	cts. alta
Sisäsiivuilla	1/4 sivu (85 x 130 mm)	500 €	250 €	cts. alta
Sisäsiivuilla rivi-ilmoitus	95 x 60 mm	190 €	95 €	cts. alta
Sisäsiivuilla rivi-ilmoitus	45 x 60 mm	100 €	50 €	cts. alta

ETUPAKETTI 3,5:

Etupaketilla 3 ilmoitusta perushintaan tai jäsenille jäsenhintaan ja neljäs ilmoitus -50 %.

ILMOITUSMYynti:

Aune Peltola, puhelin 041 4374 274, aune.peltola@pihvikarjaliitto.fi

ILMOITUSAINeISTOT:

Ilmoitusaineistot painovalmiina PDF:nä. Huomioi kokosivun ilmoituksissa 3 mm bleed, mikäli aineistoa on reunasta reunaan. Lähetä rivi-ilmoituksiin tekstit sähköpostilla.

Aineisto-osoite: aune.peltola@pihvikarjaliitto.fi

Mikäli ilmoitus ei ole painovalmis, kysy etukäteen lisätietoja sen aineistovaatimuksista tai ilmoitusvalmistuksen hinnoittelusta (040 722 5189 tai info@neitisievanen.fi).

ILMESTYMINEN:

Pihvikarja-lehti ilmestyy 3 kertaa vuodessa.

Painosmäärä kevään ja loppuvuoden numerossa 4.000 kpl, kesän numerossa 6.000 kpl.

Julkaisija: Pihvikarjankasvattajien liitto ry.

Pihvikarjan ilmestymiskaudet 2014 ovat huhtikuu, kesäkuu ja joulukuu. Ilmoitusvaraukset huhtikuun lehteen 28.2. mennessä, heinäkuun lehteen 30.5. mennessä ja joulukuun lehteen 30.10. mennessä.

PIHVIKARJALIITON HALLITUS

Antti Veräväinen, puheenjohtaja (Akaa)
Puhelin 0500 835 084 – antti.veravainen@pihvikarjaliitto.fi

Anssi Hänninen, varapuheenjohtaja (Rautalampi)
Puhelin 0400 579 432 – anssi.hanninen@pp1.netsor.fi

Esa Auvinen (Kiuruvesi)
auvinen.esa@gmail.com

Anu Juurakko (Lohja)
Puhelin 050 4326 301 – anujuurakko@gmail.com

Esa Karjalainen (Vaala)
Puhelin 0400 584 612 – esa.karjalainen@pp1.inet.fi

Pekka Kokkonen (Iisalmi)
Puhelin 0500 995 160 – pekka.kokkonen@pp8.inet.fi

Petteri Mäkelä (Hattula)
Puhelin 0400 201 810 – petteri.makela@htinet.fi

Esko Rissanen (Pieksämäki)
Puhelin 0400 658 953 – esko@hyvatuuli.fi

VARAJÄSENET:
Janne Lukkari (Sotkamo)
Puhelin 040 5233 700 – janne.lukkari@rantola.fi

Juha Moisander (Orimattila)
Puhelin 0400 355 504 – juha.moisander@phnet.fi

TOIMINTAKOORDINAATTORI
Susanna Heikkinen
Puhelin 040 588 1067 – susanna.heikkinen@pihvikarjaliitto.fi

OTA YHTEYTTÄ. LUODAAN YHTEINEN TULEVAISUUS!
KESKUSTELEMME MIELELLÄMME LISÄÄ!

www.pihvikarjaliitto.fi

Pihvikarjayhdistykset

Pihvikarjayhdistykset ovat olleet mukana perustamassa Pihvikarjankasvattajien liittoa. Jos olet kiinnostunut jostain tietyistä rodusta/roduista, käy tutustumassa alla oleviin sivustoihin ja ota rohkeasti yhteyttä!

Suomen Angusyhdistys ry

www.angus.fi
Puheenjohtaja Jyrki Ankelo
Puhelin 040 7759 888
Sihteeri Katri Strohecker
Puhelin 040 7033 423

Suomen Charolaisyhdistys ry

www.charolais.fi
Puheenjohtaja Kaarlo Schildt
Puhelin (019) 654 529
Sihteeri Heta Östergård
Puhelin (02) 5527 110

Suomen Herefordyhdistys ry

www.hereford.fi
Puheenjohtaja Jyri Tanner
Puhelin 040 591 3033
Sihteeri Hannele Moisander
Puhelin 040 8460 524

Suomen Highland Cattle Club ry

www.highlandcattle.fi
Puheenjohtaja Liisa Volanen
Puhelin 040 755 7697
Sihteeri Johanna Rotola-Pukkila
Puhelin 040 7267 725

Suomen Limousinkasvattajat ry

www.limousin.fi
Puheenjohtaja Joel Puhakainen
Puhelin 0400 643 909
Sihteeri Johanna Jantunen
Puhelin 044 5503 191

Suomen Simmentalyhdistys ry

www.simmentalyhdistys.fi
Puheenjohtaja Jarkko Rautainen
Puhelin 0440 886 086
Sihteeri Maarit Kallio
Puhelin 040 586 2887

Itella Green

www.pihvikarjaliitto.fi